

Przewidywane osiągnięcia uczniów po ukończeniu klasy I cyklu sześcioletniego

Wiadomości teoretyczne

Uczeń:

- potrafi zapisać klucz wiolinowy,
- zna literowe i solmizacyjne nazwy nut w kluczu wiolinowym w zakresie g-c dwukreślne,
- potrafi zapisać klucz basowy i określić jego nutę kluczową,
- zna budowę gamy C-dur,
- potrafi rozpoznać i zaznaczyć całe tony i półtony w piosenkach oraz ćwiczeniach w tonacji C-dur,
- zna i rozumie pojęcia: gama, interwał, trójdźwięk, dźwięk prowadzący.
- rozpoznaje interwały: pryma, sekunda mała i wielka, oktawa,
- zna i rozumie znaczenie wartości nut (cała nuta, półnuta z kropką, półnuta, ćwierćnuta, ósemka, szesnastka) oraz odpowiadających im pauz,
- zna i rozumie znaczenie kropki przy nucie, łuku, fermaty, znaku repetycji, volty,
- zna podstawowe oznaczenia metryczne,
- zna określenia dynamiczne: piano, mezzo piano, mezzo forte, forte, crescendo, diminuendo.
- zna określenia tempa: lento, adagio, andante, moderato, allegro,
- zna określenia artykulacyjne: legato, staccato.

Umiejętności muzyczne

Intonowanie i rozpoznawanie struktur gamowych, interwałowych i akordowych

Uczeń:

- potrafi zaśpiewać gamę C-dur w górę i w dół nazwami solmizacyjnymi i literowymi,
- rozpoznać poznane interwały i zaśpiewać je w górę i w dół,
- potrafi zaśpiewać trójdźwięk toniczny gamy C-dur,
- rozpoznaje trójdźwięk durowy, molowy, nieznany grany melodycznie i harmonicznie w górę i w dół,
- rozpoznaje trójdźwięk durowy i molowy w melodii granej przez nauczyciela.

Poczucie tonalne

Uczeń:

- potrafi utrwalić się w tonacji za pomocą trójdźwięku tonicznego i opisanie toniki,
- potrafi rozpoznać i zaśpiewać tonikę usłyszaną melodii.

Czytanie nut głosem

Uczeń:

- potrafi zachować nadany w ćwiczeniu puls,
- potrafi podpisać liczenie pod nutami,
- umie zaśpiewać poznane na zajęciach piosenki
- potrafi zaśpiewać prostą melodię a vista w tonacji C-dur,
- realizuje ćwiczenia rytmiczne w poznanych taktach, także na instrumentach perkusyjnych,

Analiza słuchowa, korekta błędów i zapisywanie struktur muzycznych

Uczeń:

- rozpoznaje metrum dwu-, trzy-, czteromiarowe,
- potrafi zapisać łatwą melodię w tonacji C-dur z zastosowaniem poznanych interwałów i wartości rytmicznych lub fragment poznanej piosenki,
- potrafi zauważyć i poprawić błędy w melodii i rytmie,
- umie uzupełnić brakujące dźwięki lub wartości rytmiczne,
- potrafi zapisać całymi nutami pochod melodyczny,
- umie zapisać jednogłosowe dyktando pamięciowe melodyczne i rytmiczne.

Rozpoznawanie barwy instrumentu

Uczeń rozróżnia barwę instrumentów zastosowanych w nagraniach dyktand.

Przewidywane osiągnięcia uczniów po ukończeniu klasy II cyklu sześcioletniego

Wiadomości teoretyczne

Uczeń:

- zna budowę gamy C-dur, G-dur, F-dur, D-dur,
- zna znaki chromatyczne i ich notację przy kluczu w poznanych tonacjach,
- zna budowę trójdźwięku molowego i durowego oraz triadę harmoniczną w poznanych gamach,
- zna i rozpoznaje w zapisie interwały: pryma, sekunda, tercja, kwarta, kwinta, oktawa,
- zna grupy rytmiczne: ćwierćnuta z kropką i ósemka, triola ósemkowa, grupy szesnastkowe,
- potrafi ugrupować poznane wartości i grupy w poznanych taktach,
- rozumie określenia dynamiczne, agogiczne i interpretacyjne występujące w przerabianych ćwiczeniach,
- potrafi zastosować rytm uzupełniający ćwierćnutowy i ósemkowy,
- zna pojęcie tetrachordu dolnego i górnego, poprzednika i następnika, kanonu.

Umiejętności muzyczne

Intonowanie i rozpoznawanie melodycznych struktur gamowych, interwałowych i akordowych

Uczeń:

- potrafi zaśpiewać poznane gamy w górę i w dół nazwami solmizacyjnymi i literowymi,
- potrafi śpiewać gamy od różnych stopni,
- umie zaintonować interwały toniczne w poznanych tonacjach oraz poboczne,
- potrafi śpiewać interwały w oderwaniu od tonacji,
- rozpoznaje znane interwały w melodii granej przez nauczyciela,
- śpiewa trójdźwięki triady w poznanych tonacjach,
- śpiewa trójdźwięki dur i moll jednoimienne,

Intonowanie i rozpoznawanie harmoniczných struktur gamowych, interwałowych i akordowych

Uczeń:

- umie śpiewać składniki słyszanego interwału harmonicznego,
- rozpoznaje tryb trójdźwięków (dur, moll, nieznany) granych harmonicznie,
- rozpoznaje trójdźwięki toniczny i dominantowy w słuchanych utworach.

Poczucie tonalne

Uczeń:

- potrafi utrwalić się w poznanych tonacjach za pomocą trójdźwięku tonicznego z opisaniem toniki, triady harmoniczej, gamy,
- rozpoznaje i śpiewa tonikę usłyszanej melodii,
- śpiewa znane gamy nazwami cyfrowymi,
- umie zastosować nazwy cyfrowe w melodiach diatonicznych.

Czytanie nut głosem

Uczeń:

- realizuje ćwiczenia melodyczne w znanych tonacjach nazwami solmizacyjnymi, literowymi, z tekstem oraz taktowaniem lub stukaniem jednostki metrycznej, również z akompaniamentem,
- potrafi śpiewać melodię z towarzyszeniem drugiego głosu, kanony dwugłosowe,
- umie zachować nadany w ćwiczeniu puls metryczny stukając lub licząc miary,
- wykonuje ćwiczenia rytmiczne dwugłosowe z towarzyszeniem ostinata rytmicznego w dwóch grupach uczniów.

Analiza słuchowa, korekta błędów i zapisywanie struktur muzycznych

Uczeń:

- rozpoznaje metrum dyktanda,
- uzupełnia brakujące fragmenty melodii lub rytmu,
- umie korygować błędy w melodii lub rytmie,
- potrafi wykonać ćwiczenie typu "rozsypanka-układanka" w dyktandzie melodycznym lub rytmicznym,
- zapisuje krótkie pochody melodyczne całymi nutami,
- potrafi zapisać jednogłosowe dyktando melodyczne lub rytmiczne, również w wersji dyktanda pamięciowego,
- zapisuje melodię lub rytm znanej piosenki
- umie zapisać schemat rytmiczny melodii,
- umie zapisać rytm ostinata towarzyszącego dyktowanej melodii,
- zapisuje rytmizowaną grę graną przez nauczyciela.

Kształcenie wrażliwości na barwę dźwięku

Uczeń rozpoznaje wygląd i barwę dźwięku instrumentów zastosowanych w ćwiczeniach i dyktandach.

Przewidywane osiągnięcia uczniów po ukończeniu klasy III cyklu sześcioletniego

Wiadomości teoretyczne

Uczeń:

- zna budowę gam durowych C,G,F,D,B i molowych a,e,d w odmianach,
- potrafi zapisać znaki przykluczowe w poznanych tonacjach,
- zna trójdźwięki triady harmoniczej w poznanych tonacjach,
- zna nazwy interwałów prostych z wyłączeniem septymy,
- potrafi rozpoznać poznane interwały w zapisie ćwiczeń w znanych tonacjach,
- zna pojęcie przedtaktu, synkopy przez wartość i łuk,
- zna podstawowe takty ósemkowe i zapis grup występujących w taktach ósemkowych,
- potrafi ugrupować wartości rytmiczne w taktach ćwierćnotowych i ósemkowych, również z zastosowaniem synkop,
- zna oznaczenia dynamiczne od pianissimo do fortissimo,
- zna najczęściej stosowane oznaczenia interpretacyjne,
- rozumie pojęcie tonacji.

Umiejętności muzyczne

Intonowanie i rozpoznawanie melodycznych struktur gamowych, interwałowych i akordowych

Uczeń:

- potrafi śpiewać poznane gamy durowe i molowe w odmianach nazwami literowymi i solmizacyjnymi w różnych wartościach i rytmizowanych z zastosowaniem znanych wartości, grup i synkop,
- śpiewa gamy od różnych stopni,
- rozpoznaje fragmenty gamy w melodii granej przez nauczyciela,
- śpiewa interwały toniczne i poboczne w poznanych tonacjach,
- intonuje znane interwały w oderwaniu od tonacji,
- rozpoznaje interwały toniczne w poznanych tonacjach,
- powtarza głosem i rozpoznaje interwały melodyczne grane przez nauczyciela,
- śpiewa rozłożone trójdźwięki triady w poznanych tonacjach,
- rozpoznaje tryb trójdźwięków dur i moll granych melodycznie w górę i w dół,
- rozpoznaje rozłożone trójdźwięki w melodii granej przez nauczyciela.

Intonowanie i rozpoznawanie harmoniczych struktur gamowych, interwałowych i akordowych

Uczeń:

- potrafi śpiewać w dwugłosie (dwie grupy uczniów) interwały,

- powtarza głosem i rozpoznaje interwały toniczne, poboczne w poznanych tonacjach oraz w oderwaniu od tonacji,
- śpiewa trójdźwięki dur i moll w trzygłosie (trzy grupy uczniów),
- rozpoznaje tryb trójdźwięków granych harmonicznie (dur, moll, nieznany),
- rozpoznaje trójdźwięki triady w granych przez nauczyciela melodiach w tonacjach durowych i molowych.

Poczucie tonalne

Uczeń:

- potrafi utrwalić się w poznanych tonacjach za pomocą trójdźwięku tonicznego z opisaniem toniki, triady harmoniczej, gamy,
- rozpoznaje i śpiewa tonikę usłyszanej melodii,
- śpiewa znane gamy nazwami cyfrowymi,
- umie zastosować nazwy cyfrowe w melodiach diatonicznych.

Czytanie nut głosem

Uczeń:

- realizuje ćwiczenia jednogłosowe w poznanych tonacjach solmizacją, literami z taktowaniem lub stukaniem jednostki metrycznej,
- realizuje ćwiczenia dwugłosowe z towarzyszeniem głosu na instrumencie, ze stukaniem II głosu lub w dwóch grupach uczniów,
- śpiewa kanony dwugłosowe, piosenki jedno- lub dwugłosowe, również z akompaniamentem fortepianu lub instrumentu z nagrania,
- realizuje fragmenty utworów klasycznych w poznanych tonacjach,
- wykonuje jednogłosowe ćwiczenia rytmiczne klaskaniem, stukaniem, tataizacją, na instrumencie perkusyjnym,
- realizuje dwugłosowe ćwiczenia rytmiczne w grupach uczniów lub samodzielnie,
- wykonuje kanony rytmiczne, ćwiczenia melodyczno-rytmiczne i rytmiczne z ostinato rytmicznym.

Analiza słuchowa, korekta błędów i zapisywanie struktur muzycznych

Uczeń:

- rozpoznaje metrum dyktanda,
- uzupełnia brakujące fragmenty melodii lub rytmu,
- potrafi wskazać w ćwiczeniach fragment melodii lub rytmu wykonany przez nauczyciela,
- umie korygować błędy w melodii lub rytmie,
- potrafi wykonać ćwiczenie typu "rozsypanka-układanka" w dyktandzie melodycznym lub rytmicznym,
- zapisuje pochody melodyczne całymi nutami,
- potrafi zapisać jednogłosowe dyktando melodyczne lub rytmiczne, również w wersji dyktanda pamięciowego,
- zapisuje melodię lub rytm znanej piosenki,
- umie zapisać schemat rytmiczny melodii,
- umie zapisać rytm ostinata towarzyszącego dyktowanej melodii,

Kształcenie wrażliwości na barwę dźwięku

Uczeń rozpoznaje wygląd i barwę dźwięku instrumentów zastosowanych w ćwiczeniach i dyktandach.

Przewidywane osiągnięcia uczniów po ukończeniu klasy IV cyklu sześcioletniego

Wiadomości teoretyczne

Uczeń:

- zna i umie zastosować nazwy nut w kluczu wiolinowym i basowym,
- zna i rozumie podział klawiatury na oktawy, znaczenie przenośników oktaawowych
- zna garny dur i moll w odmianach do trzech znaków przykluczowych
- zna sposoby określania tonacji utworów,
- zna nazwy interwałów prostych, również kwartę zwiększoną i kwintę zmniejszoną,
- potrafi budować interwały proste w znanych tonacjach oraz w oderwaniu od tonacji,
- umie określać rozmiar interwału z jego zapisu,
- zna pojęcie konsonansu i dysonansu,
- potrafi rozwiązywać tryton w tonacjach do dwóch znaków przykluczowych,
- umie przeprowadzić transpozycję,
- potrafi dokonać przewrotu trójdźwięku i go nazwać,
- zna pojęcie modulacji,
- zna cztery rodzaje trójdźwięków: dur, moll, zw, zmn,
- zna i buduje postaci trójdźwięków : dur i moll,
- zna trójdźwięki na stopniach gamy dur i moll harmoniczej,
- potrafi ugrupować wartości rytmiczne w taktach z zastosowaniem synkop i grup rytmicznych,
- rozdzieli taktów proste i złożone ćwierćnotowe, ósemkowe,
- zna i rozumie budowę okresową utworu,
- zna formy muzyczne: pieśń zwrotkowa, forma ABA, rondo,
- zna i stosuje określenia dynamiczne, agogiczne, artykulacyjne i interpretacyjne.

Umiejętności muzyczne

Intonowanie i rozpoznawanie melodycznych struktur gamowych, interwałowych i akordowych

Uczeń:

- potrafi śpiewać poznane gamy durowe i molowe w odmianach nazwami literowymi i solmizacyjnymi w różnych wartościach i rytmizowanych z zastosowaniem znanych wartości, grup i synkop,
- rozpoznaje odmiany poznanych gam molowych granych przez nauczyciela,
- śpiewa i rozpoznaje cztery rodzaje tetrachordów w postaci zasadniczej,
- śpiewa i rozpoznaje postaci trójdźwięków: dur i moll,
- intonuje, powtarza głosem i rozpoznaje interwały proste w poznanych tonacjach lub w oderwaniu od tonacji,
- śpiewa tryton z rozwiązaniem w tonacjach do trzech znaków,
- śpiewa i rozpoznaje rozłożone trójdźwięki triady we wszystkich postaciach w tonacjach do trzech znaków,
- śpiewa i rozpoznaje wszystkie rodzaje trójdźwięku w górę i w dół,
- rozpoznaje trójdźwięki w melodii granej przez nauczyciela.

Intonowanie i rozpoznawanie harmonicznych struktur gamowych, interwałowych i akordowych

Uczeń:

- potrafi śpiewać w dwugłosie (dwie grupy uczniów) interwały toniczne i poboczne w tonacjach do trzech znaków,
- śpiewa triadę w układzie trzygłosowym,
- powtarza głosem i rozpoznaje interwały toniczne, poboczne w poznanych tonacjach oraz w oderwaniu od tonacji,
- śpiewa trójdźwięki dur i moll w trzygłosie (trzy grupy uczniów) we wszystkich postaciach,
- rozpoznaje tryb i postać trójdźwięków granych harmonicznie,
- rozpoznaje trójdźwięki triady w granych przez nauczyciela melodiach w tonacjach durowych i molowych.

Poczucie tonalne

Uczeń:

- śpiewa nazwami cyfrowymi gamy dur i moll do trzech znaków,
- rozpoznaje tonikę i tryb słyszanej melodii,
- potrafi utrwalić się w poznanych tonacjach za pomocą trójdźwięku tonicznego z opisaniem toniki, triady harmonicznej, gamy,
- rozpoznaje i śpiewa tonikę usłyszanej melodii,
- śpiewa znane melodie nazwami cyfrowymi,
- intonuje z pamięci dźwięk a,

Czytanie nut głosem

Uczeń:

- realizuje ćwiczenia jednogłosowe w poznanych tonacjach solmizacją, literami z taktowaniem lub stukaniem jednostki metrycznej,
- realizuje ćwiczenia dwugłosowe z towarzyszeniem głosu na instrumencie, odtwarzanego z nagrania, ze stukaniem II głosu lub w dwóch grupach uczniów,
- śpiewa kanony dwugłosowe i trzygłosowe, piosenki jedno- lub dwugłosowe, również z akompaniamentem fortepianu lub instrumentu z nagrania,
- umie czytać pionowo konstrukcje dwugłosowe,
- wykonuje jednogłosowe ćwiczenia rytmiczne klaskaniem, stukaniem, tataizacją, na instrumencie perkusyjnym,
- realizuje dwugłosowe ćwiczenia rytmiczne w grupach uczniów lub samodzielnie,
- wykonuje ćwiczenia melodyczno-rytmiczne i rytmiczne z ostinato rytmicznym.

Analiza sluchowa, korekta błędów i zapisywanie struktur muzycznych

Uczeń:

- rozpoznaje metrum dyktanda, dwu-, trzy-, cztero-, pięcio-, sześciomiarowego,
- uzupełnia brakujące fragmenty melodii lub rytmu,
- potrafi wskazać w ćwiczeniach fragment melodii lub rytmu wykonany przez nauczyciela,
- umie korygować błędy w melodii lub rytmie, w górnym głosie ćwiczenia dwugłosowego,
- potrafi uszeregować prawidłowo takty wysłuchanej melodii lub rytmu,
- zapisuje pochody melodyczne całymi nutami,

- potrafi zapisać jednogłosowe dyktando melodyczne lub rytmiczne, również w wersji dyktanda pamięciowego,
- zapisuje jednogłosowe dyktando w kluczu basowym,
- zapisuje melodię lub rytm znanej piosenki,
- zapisuje melodię graną z drugim głosem,
- umie zapisać schemat rytmiczny melodii,
- umie zapisać rytm ostinata towarzyszącego dyktowanej melodii,

Kształcenie wrażliwości na barwę dźwięku

Uczeń:

- rozpoznaje wygląd i barwę dźwięku instrumentów zastosowanych w ćwiczeniach i dyktandach.
- rozpoznaje barwy poszczególnych rodzajów głosu ludzkiego,
- rozpoznaje i określa fakturę w utworach i ćwiczeniach solfeżowych,
- rozpoznaje i określa formę muzyczną oraz elementy budowy utworu

Przewidywane osiągnięcia uczniów po ukończeniu klasy V cyklu sześcioletniego

Wiadomości teoretyczne

Uczeń:

- zna gamy dur i moll w odmianach do czterech znaków przykluczowych
- zna i potrafi budować interwały proste w znanych tonacjach oraz w oderwaniu od tonacji,
- umie określać rozmiar interwału z jego zapisu melodycznego i harmonicznego,
- potrafi rozwiązywać tryton w tonacjach do czterech znaków przykluczowych,
- umie przeprowadzić transpozycję,
- zna triadę harmoniczną w tonacjach dur i moll do czterech znaków w zapisie melodycznym i harmonicznym,
- zna trójdźwięki na stopniach garmy dur i moll harmoniczej w tonacjach do czterech znaków,
- rozróżnia takty proste i złożone, regularne i nieregularne,
- zna pojęcie i rozumie znaczenie podwójnych znaków chromatycznych, enharmonii, półtonu diatonicznego i chromatycznego, podwójnej kropki przy nucie i pauzie, przedtaktu, progresji,
- potrafi schromatyzować gamę C-dur regularnie i nieregularnie,
- zna podstawowe ozdobniki muzyczne,
- rozumie i umie zastosować regularny i nieregularny podział wartości rytmicznych,
- zna i rozumie budowę dominanty septymowej w postaciach.

Umiejętności muzyczne

Intonowanie i rozpoznawanie melodycznych struktur gamowych, interwałowych i akordowych

Uczeń:

- potrafi śpiewać poznane gamy durowe i molowe w odmianach nazwami literowymi i solmizacyjnymi w różnych wartościach i rytmizowanych z zastosowaniem znanych wartości, grup i synkop,
- rozpoznaje odmiany poznanych gam molowych granych przez nauczyciela,
- śpiewa gamy durowe i molowe od różnych stopni,
- śpiewa gamę C-dur chromatyzowaną regularnie i nieregularnie,
- śpiewa i rozpoznaj cztery rodzaje tetrachordów,
- intonuje, powtarza głosem i rozpoznaje interwały proste w poznanych tonacjach lub w oderwaniu od tonacji, w górę i w dół,
- śpiewa tryton z rozwiązaniem w tonacjach do czterech znaków,
- śpiewa i rozpoznaje rozłożone trójdźwięki triady we wszystkich postaciach w tonacjach do czterech znaków,
- śpiewa i rozpoznaje wszystkie rodzaje trójdźwięku w górę i w dół, w oderwaniu od tonacji,
- śpiewa progresje jednotaktowe wstępujące i zstępujące od kolejnych stopni garmy.
- rozpoznaje trójdźwięki w melodii granej przez nauczyciela.

Intonowanie i rozpoznawanie harmonicznych struktur gamowych, interwałowych i akordowych

Uczeń:

- powtarza głosem i rozpoznaje interwały proste,
- śpiewa w dwugłosie tryton z rozwiązaniem w poznanych tonacjach
- śpiewa cztery rodzaje trójdźwięków we wszystkich postaciach,
- rozpoznaje tryb i postać trójdźwięków granych harmonicznie,
- określa funkcje triady harmonicznej w utworach,
- dostrzega zboczenia modulacyjne w utworach i ćwiczeniach solfeżowych .

Poczucie tonalne

Uczeń:

- śpiewa nazwami cyfrowymi gamy dur i moll do czterech znaków,
- rozpoznaje tonikę i tryb słyszanej melodii,
- potrafi utrwalić się w poznanych tonacjach za pomocą trójdźwięku tonicznego z opisaniem toniki, triady harmonicznej, gamy, -
- śpiewa znane melodie nazwami cyfrowymi,
- intonuje z pamięci dźwięk a,

Czytanie nut głosem

Uczeń:

- realizuje ćwiczenia jednogłosowe w poznanych tonacjach solmizacją, literami z taktowaniem lub stukaniem jednostki metrycznej, również z tekstem, w tonacjach do czterech znaków oraz wykraczające poza system dur-moll, z zastosowaniem oznaczeń artykulacyjnych, dynamicznych, agogicznych i interpretacyjnych,
- wykonuje ćwiczenia jednogłosowe z transpozycją,
- realizuje ćwiczenia dwugłosowe z towarzyszeniem głosu na instrumencie, odtwarzanego z nagrania, ze stukaniem II głosu lub w dwóch grupach uczniów,
- śpiewa kanony dwugłosowe i trzygłosowe, piosenki jedno- lub dwugłosowe, również z towarzyszeniem harmonicznym granym przez nauczyciela,
- umie czytać pionowo konstrukcje dwugłosowe, trzygłosowe w jednakowych wartościach rytmicznych,
- wykonuje jednogłosowe ćwiczenia rytmiczne klaskaniem, stukaniem, tataizacją, na instrumencie perkusyjnym,
- realizuje dwugłosowe ćwiczenia rytmiczne w grupach uczniów lub samodzielnie,
- wykonuje ćwiczenia melodyczno-rytmiczne i rytmiczne z ostinato rytmicznym.

Analiza sluchowa, korekta błędów i zapisywanie struktur muzycznych

Uczeń:

- rozpoznaje metrum dyktanda, dwu- ,trzy - ,cztero-, pięcio- ,sześciomiarowego,
- uzupełnia brakujące fragmenty melodii lub rytmu w dyktandzie jedno- i dwugłosowym,
- potrafi wskazać w ćwiczeniach fragment melodii lub rytmu wykonany przez nauczyciela,
- umie korygować błędy w melodii lub rytmie,
- potrafi uszeregować prawidłowo takty wysłuchanej melodii lub rytmu,
- potrafi zapisać jednogłosowe dyktando melodyczne (w kluczu wiolinowym i basowym) lub rytmiczne, również w wersji dyktanda pamięciowego,

- zapisuje temat utworu muzycznego,
- zapisuje jeden z głosów ćwiczenia dwugłosowego,
- zapisuje dyktando dwugłosowe
- umie zapisać schemat rytmiczny melodii,

Kształcenie wrażliwości na barwę dźwięku

Uczeń:

- rozpoznaje wygląd i barwę dźwięku instrumentów zastosowanych w ćwiczeniach i dyktandach.
- rozpoznaje barwy poszczególnych rodzajów głosu ludzkiego,
- rozpoznaje i określa fakturę w utworach i ćwiczeniach solfeżowych,
- rozpoznaje i określa formę wariacji, cechy polskich tańców narodowych.

Przewidywane osiągnięcia uczniów po ukończeniu klasy VI cyklu sześcioletniego

Wiadomości teoretyczne

Uczeń:

- zna gamy durowe i molowe w odmianach do pięciu znaków przykluczowych,
- zna i rozumie pojęcie pokrewieństwa kwintowego i równoległości gam durowych i molowych do siedmiu znaków,
- zna znaki przykluczowe gam do siedmiu znaków,
- zna budowę pentatoniki, skal modalnych,
- potrafi zbudować interwały gamowłaściwe w poznanych tonacjach,
- zna interwały charakterystyczne i ich rozwiązania(4zw,5zmn,2zw,7zmn),
- zna interwały złożone,
- potrafi zbudować triadę harmoniczną w poznanych tonacjach,
- zna budowę kadencji doskonałej, wielkiej doskonałej, plagalnej, zwodniczej, zawieszonyj,
- potrafi zbudować trójdźwięki dur i moll w postaciach, zwiększone i zmniejszone w postaci zasadniczej od każdego dźwięku,
- umie zbudować dominantę septymową w postaciach z rozwiązaniem na tonikę,
- zna pojęcie dominanty nonowej w postaci zasadniczej z rozwiązaniem na tonikę,
- zna pojęcie polimetrii, muzyki ataktowej,
- potrafi grupować wartości rytmiczne.

Umiejętności muzyczne

Intonowanie i rozpoznawanie melodycznych struktur gamowych, interwałowych i akordowych

Uczeń:

- potrafi śpiewać poznane gamy durowe i molowe w odmianach nazwami literowymi i solmizacyjnymi w różnych wartościach i rytmizowanych z zastosowaniem znanych wartości, grup i synkop,
- śpiewa gamy durowe i molowe do pięciu znaków od różnych stopni, w górę lub w dół,
- śpiewa skale modalne,
- intonuje, powtarza głosem i rozpoznaje interwały proste w poznanych tonacjach lub w oderwaniu od tonacji, w górę i w dół,
- śpiewa tryton z rozwiązaniem w tonacjach do pięciu znaków,
- rozpoznaje interwałów złożonych ze słuchu,
- śpiewa i rozpoznaje rozłożone trójdźwięki triady we wszystkich postaciach w tonacjach do pięciu znaków,
- śpiewa i rozpoznaje wszystkie rodzaje trójdźwięku w górę i w dół, w oderwaniu od tonacji,
- śpiewa dominantę septymową w postaciach z rozwiązaniem w tonacjach do pięciu znaków lub w oderwaniu od tonacji,
- śpiewa dominantę nonową z rozwiązaniem na tonikę w tonacjach do pięciu znaków,
- śpiewa progresje jednotaktowe wstępujące i zstępujące od kolejnych stopni gamy,
- rozpoznaje progresje w wykonywanych ćwiczeniach solfeżowych i słuchanych utworach.

Intonowanie i rozpoznawanie harmoniczych struktur gamowych, interwałowych i akordowych

Uczeń:

- powtarza głosem i rozpoznaje interwały proste,
- śpiewa interwały proste w dwóch grupach uczniów,
- śpiewa w dwugłosie tryton z rozwiązaniem w poznanych tonacjach
- śpiewa cztery rodzaje trójdźwięków we wszystkich postaciach, w trzech grupach uczniów,
- śpiewa i rozpoznaje trójdźwięk zwiększony i zmniejszony w układzie skupionym,
- śpiewa i rozpoznaje dominantę septymową w postaciach i nonową w postaci zasadniczej,
- śpiewa proste konstrukcje harmoniczne z zastosowaniem trójdźwięków na I,IV,V oraz dominanty septymowej i nonowej,
- rozpoznaje kadencje grane przez nauczyciela,
- gra prosty akompaniament do odpowiednio dobranych melodii,
- określa funkcje harmoniczne w utworach(T,S,D) ..

Czytanie nut głosem

Uczeń:

- realizuje ćwiczenia jednogłosowe w poznanych tonacjach solmizacją, literami z taktowaniem lub stukaniem jednostki metrycznej, również z tekstem, w tonacjach do czterech znaków oraz wykraczające poza system dur-moll,
- wykonuje ćwiczenia oparte na pentatonice i skalach modalnych
- wykonuje ćwiczenia jednogłosowe z transpozycją,
- realizuje ćwiczenia dwugłosowe z towarzyszeniem głosu na instrumencie, odtwarzanego z nagrania, ze stukaniem II głosu lub w dwóch grupach uczniów,
- śpiewa kanony dwugłosowe i trzygłosowe, czterogłosowe, piosenki jedno- lub dwugłosowe, również z towarzyszeniem harmonicznym granym przez nauczyciela,
- umie czytać pionowo konstrukcje dwugłosowe, trzygłosowe w jednakowych wartościach rytmicznych,
- wykonuje jednogłosowe ćwiczenia rytmiczne klaskaniem, stukaniem, tataizacją, na instrumencie perkusyjnym,
- realizuje dwugłosowe ćwiczenia rytmiczne w grupach uczniów lub samodzielnie,
- wykonuje ćwiczenia melodyczno-rytmiczne i rytmiczne z ostinato rytmicznym,
- realizuje ćwiczenia rytmiczne trzygłosowe i ćwiczenia melodyczno-rytmiczne trzygłosowe(jeden głos śpiewany i dwa stukane).

Analiza sluchowa, korekta błędów i zapisywanie struktur muzycznych

Uczeń:

- rozpoznaje metrum
- uzupełnia brakujące fragmenty melodii lub rytmu w dyktandzie jedno- i dwugłosowym, granym przez nauczyciela lub odtwarzanym z nagrań,
- umie korygować błędy w melodii lub rytmie, w ćwiczeniu jedno-,dwugłosowym, z towarzyszeniem harmonicznym,
- potrafi uszeregować prawidłowo takty wysłuchanej melodii lub rytmu,
- potrafi zapisać jednogłosowe dyktando melodyczne (w kluczu wiolinowym i basowym) lub rytmiczne, również w wersji dyktanda pamięciowego,

- zapisuje temat utworu muzycznego,
- zapisuje dyktando dwugłosowe
- umie zapisać schemat rytmiczny melodii,
- potrafi zapisać melodię z towarzyszeniem ostinata rytmicznego.

Kształcenie wrażliwości na barwę dźwięku

Uczeń:

- rozpoznaje wygląd i barwę dźwięku instrumentów zastosowanych w ćwiczeniach i dyktandach.
- rozpoznaje barwy poszczególnych rodzajów głosu ludzkiego,
- rozpoznaje i określa fakturę w utworach i ćwiczeniach solfeżowych,
- rozpoznaje cechy stylistyczne utworów z literatury muzycznej epok muzycznych: średniowiecza, renesansu, baroku, klasycyzmu, romantyzmu, neoromantyzmu i muzyki współczesnej.

Przewidywane osiągnięcia uczniów po ukończeniu klasy I cyklu czteroletniego

Wiadomości teoretyczne

Uczeń:

- zna i umie zastosować pięciolinię, linie dodane dolne i górne, klucz wiolinowy i basowy,
- zna literowe i solmizacyjne nazwy nut od G - c dwukreślne,
- zna zapis nutowy gam C,G,F,a,e,
- potrafi zapisać znaki przykluczowe w poznanych tonacjach,
- zna nazwy i rozmiar interwałów prostych,
- potrafi rozróżnić słuchowo trójdźwięk durowy, molowy, nieznany,
- zna trójdźwięki triady harmonicznej w poznanych tonacjach,
- zna i potrafi stosować wartości rytmiczne i ich pauzy: cała nuta z kropką, cała nuta, półnuta z kropką, półnuta, ćwierćnuta, ósemka, szesnastka,
- zna i stosuje grupy rytmiczne: ćwierćnuta z kropką i szesnastka, grupy szesnastkowe,
- potrafi ugrupować wartości i grupy rytmiczne w taktach,
- zna rodzaje synkop,
- zna sposoby przedłużania wartości za pomocą łuku, kropki,
- zna pojęcie fermaty, repetycji, Da capo al. Fine, I i II volty,
- zna określenia dynamiczne o, forte, mezzo forte, mezzo piano, crescendo, diminuendo),
- zna określenia agogiczne (adagio, andante, moderato, allegro),
- zna określenia artykulacyjne (legato, staccato).

Umiejętności muzyczne

Intonowanie i rozpoznawanie melodycznych struktur gamowych, interwałowych i akordowych

Uczeń:

- śpiewa poznane gamy dur i moll w odmianach nazwami literowymi i solmizacyjnymi w równych wartościach i rytmizowane w poznanych wartościach,
- śpiewa gamy od różnych stopni,
- śpiewa interwały toniczne w znanych gamach,
- śpiewa interwały poboczne (sekundy, tercje, kwarty, kwinty, oktawy) w znanych gamach i w oderwaniu od tonacji,
- rozpoznaje z zapisu interwały proste,
- rozpoznaje interwały w melodii granej przez nauczyciela,
- śpiewa rozłożone trójdźwięki triady w poznanych tonacjach,
- rozpoznaje tryb trójdźwięków granych melodycznie,
- potrafi utrwalić się w poznanych tonacjach za pomocą trójdźwięku tonicznego z opisaniem toniki, triady harmonicznej, gamy,
- rozpoznaje i śpiewa na sylabie "la" tonikę usłyszanej melodii.

Intonowanie i rozpoznawanie harmoniczných struktur gamowych, interwałowych i akordowych

Uczeń:

- śpiewa interwały tercji, kwarty, kwinty w dwugłosie w dwóch grupach uczniów,

- powtarza głosem i rozpoznaje interwały toniczne w poznanych tonacjach lub w oderwaniu od tonacji,
- śpiewa trójdźwięki dur, moll oraz triady w trzygłosie,
- rozpoznaje tryb trójdźwięku granego harmonicznie,
- rozpoznaje trójdźwięki triady w melodiach granych przez nauczyciela w poznanych tonacjach.

Czytanie nut głosem

Uczeń:

- realizuje ćwiczenia jednogłosowe w poznanych tonacjach solmizacją, literami z taktowaniem lub stukaniem jednostki metrycznej, również z tekstem, w poznanych tonacjach,
- śpiewa poznane gamy,
- śpiewa fragmenty utworów muzyki klasycznej w znanych tonacjach,
- realizuje ćwiczenia rytmiczne klaskaniem, stukaniem, tataizacją, na instrumentach perkusyjnych: jednogłosowe, dwugłosowe w dwóch grupach uczniów lub samodzielnie,
- wykonuje kanon rytmiczny,
- wykonuje ćwiczenia melodyczno-rytmiczne oraz melodyczne z ostinato rytmicznym.

Analiza słuchowa, korekta błędów i zapisywanie struktur muzycznych

Uczeń:

- rozpoznaje metrum
- wskazuje w ćwiczeniach fragment zagrany przez nauczyciela
- uzupełnia brakujące fragmenty melodii lub rytmu
- umie korygować błędy w melodii lub rytmie
- potrafi uszeregować prawidłowo takty wysłuchanej melodii lub rytmu,
- zapisuje pochod dźwięków całymi nutami,
- potrafi zapisać jednogłosowe dyktando melodyczne, rytmiczne lub melodyczno-rytmiczne podawane fragmentami,
- zapisuje melodię lub rytm znanej piosenki.

Kształcenie wrażliwości na barwę dźwięku

Uczeń:

- rozpoznaje wygląd i barwę dźwięku instrumentów zastosowanych w ćwiczeniach i dyktandach.

Przewidywane osiągnięcia uczniów po ukończeniu klasy II cyklu czteroletniego

Wiadomości teoretyczne

Uczeń:

- zna i umie zastosować nazwy nut w kluczu wiolinowym i basowym,
- zna i rozumie podział klawiatury na oktawy, znaczenie przenośników oktaowych
- zna gamy dur i moll w odmianach do trzech znaków przykluczowych
- zna sposoby określania tonacji utworów,
- zna nazwy interwałów prostych, również kwartę zwiększoną i kwintę zmniejszoną,
- potrafi budować interwały proste w znanych tonacjach oraz w oderwaniu od tonacji,
- umie określać rozmiar interwału z jego zapisu,
- zna pojęcie konsonansu i dysonansu,
- potrafi rozwiązywać tryton w tonacjach do trzech znaków przykluczowych,
- umie przeprowadzić transpozycję,
- potrafi dokonać przewrotu trójdźwięku dur i moll i go nazwać,
- zna pojęcie modulacji,
- zna cztery rodzaje trójdźwięków: dur, moll, zw, zmn,
- zna trójdźwięki na stopniach gamy dur i moll harmoniczej,
- potrafi ugrupować wartości rytmiczne w taktach z zastosowaniem synkop i grup rytmicznych,
- rozdzieli takt proste i złożone ćwierćnotowe, ósemkowe,
- zna i rozumie budowę okresową utworu,
- zna formy muzyczne: pieśń zwrotkowa, forma ABA, rondo,
- zna pojęcia homofonii i polifonii,
- zna i stosuje określenia dynamiczne, agogiczne, artykulacyjne i interpretacyjne.

Umiejętności muzyczne

Intonowanie i rozpoznawanie melodycznych struktur gamowych, interwałowych i akordowych

Uczeń:

- potrafi śpiewać poznane gamy durowe i molowe w odmianach nazwami literowymi i solmizacyjnymi w różnych wartościach i rytmizowanych z zastosowaniem znanych wartości, grup i synkop,
- rozpoznaje odmiany poznanych gam molowych granych przez nauczyciela,
- śpiewa i rozpoznaje cztery rodzaje tetrachordów,
- intonuje, powtarza głosem i rozpoznaje interwały proste w poznanych tonacjach lub w oderwaniu od tonacji,
- śpiewa tryton z rozwiązaniem w tonacjach do trzech znaków,
- śpiewa i rozpoznaje rozłożone trójdźwięki triady we wszystkich postaciach w tonacjach do trzech znaków,
- śpiewa i rozpoznaje wszystkie rodzaje trójdźwięku w górę i w dół,
- rozpoznaje trójdźwięki w melodii granej przez nauczyciela.

Intonowanie i rozpoznawanie harmoniczych struktur gamowych, interwałowych i akordowych

Uczeń:

- potrafi śpiewać w dwugłosie (dwie grupy uczniów) interwały toniczne i poboczne w tonacjach do trzech znaków,
- śpiewa triadę w układzie trzygłosowym,
- powtarza głosem i rozpoznaje interwały toniczne, poboczne w poznanych tonacjach oraz w oderwaniu od tonacji,
- śpiewa trójdźwięki dur i moll w trzygłosie (trzy grupy uczniów) we wszystkich postaciach,
- rozpoznaje tryb i postać trójdźwięków granych harmonicznie,
- rozpoznaje trójdźwięki triady w granych przez nauczyciela melodiach w tonacjach durowych i molowych.

Poczucie tonalne

Uczeń:

- śpiewa nazwami cyfrowymi gamy dur i moll do dwóch znaków,
- rozpoznaje tonikę i tryb słyszanej melodii,
- potrafi utrwalić się w poznanych tonacjach za pomocą trójdźwięku tonicznego z opisaniem toniki, triady harmoniczej, gam
- rozpoznaje i śpiewa tonikę melodii,
- śpiewa znane melodie nazwami cyfrowymi,
- intonuje z pamięci dźwięk a,

Czytanie nut głosem

Uczeń:

- realizuje ćwiczenia jednogłosowe w poznanych tonacjach solmizacją, literami z taktowaniem lub stukaniem jednostki metrycznej,
- realizuje ćwiczenia dwugłosowe z towarzyszeniem głosu na instrumencie, odtwarzanego z nagrania, ze stukaniem II głosu lub w dwóch grupach uczniów,
- śpiewa kanony dwugłosowe i trzygłosowe, piosenki jedno- lub dwugłosowe, również z akompaniamentem fortepianu lub instrumentu z nagrania,
- umie czytać pionowo konstrukcje dwugłosowe,
- wykonuje jednogłosowe ćwiczenia rytmiczne klaskaniem, stukaniem, tataizacją, na instrumencie perkusyjnym,
- realizuje dwugłosowe ćwiczenia rytmiczne w grupach uczniów lub samodzielnie,
- wykonuje ćwiczenia melodyczno-rytmiczne i rytmiczne z ostinato rytmicznym.

Analiza słuchowa, korekta błędów i zapisywanie struktur muzycznych

Uczeń:

- rozpoznaje metrum dyktanda, dwu- , trzy - ,cztero- ,pięcio- ,sześciomiarowego,
- uzupełnia brakujące fragmenty melodii lub rytmu,
- potrafi wskazać w ćwiczeniach fragment melodii lub rytmu wykonany przez nauczyciela,
- umie korygować błędy w melodii lub rytmie, w górnym głosie ćwiczenia dwugłosowego,
- potrafi uszeregować prawidłowo takty wysłuchanej melodii lub rytmu,

- zapisuje pochody melodyczne całymi nutami,
- potrafi zapisać jednogłosowe dyktando melodyczne lub rytmiczne, również w wersji dyktanda pamięciowego,
- zapisuje jednogłosowe dyktando w kluczu basowym,
- zapisuje melodię lub rytm znanej piosenki,
- zapisuje melodię graną z drugim głosem,
- umie zapisać schemat rytmiczny melodii,
- umie zapisać rytm ostinata towarzyszącego dyktowanej melodii,

Kształcenie wrażliwości na barwę dźwięku

Uczeń:

- rozpoznaje wygląd i barwę dźwięku instrumentów zastosowanych w ćwiczeniach i dyktandach.
- rozpoznaje barwy poszczególnych rodzajów głosu ludzkiego,
- rozpoznaje i określa fakturę w utworach i ćwiczeniach solfeżowych,
- rozpoznaje i określa formę muzyczną oraz elementy budowy utworu

Przewidywane osiągnięcia uczniów po ukończeniu klasy III cyklu czteroletniego

Wiadomości teoretyczne

Uczeń:

- zna gamy dur i moll w odmianach do czterech znaków przykluczowych
- zna i potrafi budować interwały proste w znanych tonacjach oraz w oderwaniu od tonacji,
- umie określać rozmiar interwału z jego zapisu melodycznego i harmonicznego,
- potrafi rozwiązywać tryton w tonacjach do czterech znaków przykluczowych,
- umie przeprowadzić transpozycję,
- zna triadę harmoniczną w tonacjach dur i moll do czterech znaków w zapisie melodycznym i harmonicznym,
- zna trójdźwięki na stopniach gamy dur i moll harmoniczej w tonacjach do czterech znaków,
- rozdziela takty proste i złożone, regularne i nieregularne,
- zna pojęcie i rozumie znaczenie podwójnych znaków chromatycznych, enharmonii, półtonu diatonicznego i chromatycznego, podwójnej kropki przy nucie i pauzie, przedtaktu, progresji,
- potrafi schromatyzować gamę C-dur regularnie i nieregularnie,
- zna podstawowe ozdobniki muzyczne,
- rozumie i umie zastosować regularny i nieregularny podział wartości rytmicznych,
- zna i rozumie budowę dominanty septymowej w postaciach.

Umiejętności muzyczne

Intonowanie i rozpoznawanie melodycznych struktur gamowych, interwałowych i akordowych

Uczeń:

- potrafi śpiewać poznane gamy durowe i molowe w odmianach nazwami literowymi i solmizacyjnymi w różnych wartościach i rytmizowanych z zastosowaniem znanych wartości, grup i synkop,
- rozpoznaje odmiany poznanych gam molowych granych przez nauczyciela,
- śpiewa gamy durowe i molowe od różnych stopni,
- śpiewa gamę C-dur chromatyzowaną regularnie i nieregularnie,
- śpiewa i rozpoznaje cztery rodzaje tetrachordów,
- intonuje, powtarza głosem i rozpoznaje interwały proste w poznanych tonacjach lub w oderwaniu od tonacji, w górę i w dół,
- śpiewa tryton z rozwiązaniem w tonacjach do czterech znaków,
- śpiewa i rozpoznaje rozłożone trójdźwięki triady we wszystkich postaciach w tonacjach do czterech znaków,
- śpiewa i rozpoznaje wszystkie rodzaje trójdźwięku w górę i w dół, w oderwaniu od tonacji,
- śpiewa progresje jednotaktowe wstępujące i zstępujące od kolejnych stopni gamy.
- rozpoznaje trójdźwięki w melodii granej przez nauczyciela.

Intonowanie i rozpoznawanie harmoniczných struktur gamowych, interwałowych i akordowych

Uczeń:

- powtarza głosem i rozpoznaje interwały proste,
- śpiewa w dwugłosie tryton z rozwiązaniem w poznanych tonacjach
- śpiewa cztery rodzaje trójdźwięków we wszystkich postaciach,
- rozpoznaje tryb i postać trójdźwięków granych harmonicznich,
- określa funkcje triady harmonicznich w utworach,
- dostrzega zboczenia modulacyjne w utworach i ćwiczeniach solfeżowych .

Poczucie tonalne

Uczeń:

- śpiewa nazwami cyfrowymi gamy dur i moll do czterech znaków,
- rozpoznaje tonikę i tryb słyszanej melodii,
- potrafi utrwalić się w poznanych tonacjach za pomocą trójdźwięku tonicznego z opisaniem toniki, triady harmonicznich, gamy,
- śpiewa znane melodie nazwami cyfrowymi,
- intonuje z pamięci dźwięk a,

Czytanie nut głosem

Uczeń:

- realizuje ćwiczenia jednogłosowe w poznanych tonacjach solmizacją, literami z taktowaniem lub stukaniem jednostki metrycznej, również z tekstem, w tonacjach do czterech znaków oraz wykraczające poza system dur-moll, z zastosowaniem oznaczeń artykulacyjnych, dynamiczných, agogiczných i interpretacyjnych,
- wykonuje ćwiczenia jednogłosowe z transpozycją,
- realizuje ćwiczenia dwugłosowe z towarzyszeniem głosu na instrumencie, odtwarzanego z nagrania, ze stukaniem II głosu lub w dwóch grupach uczniów,
- śpiewa kanony dwugłosowe i trzygłosowe, piosenki jedno- lub dwugłosowe, również z towarzyszeniem harmonicznym grany przez nauczyciela,
- umie czytać pionowo konstrukcje dwugłosowe, trzygłosowe w jednakowych wartościach rytmicznych,
- wykonuje jednogłosowe ćwiczenia rytmiczne klaskaniem, stukaniem, tataizacją, na instrumencie perkusyjnym,
- realizuje dwugłosowe ćwiczenia rytmiczne w grupach uczniów lub samodzielnie,
- wykonuje ćwiczenia melodyczno-rytmiczne i rytmiczne z ostinato rytmicznym.

Analiza słuchowa, korekta błędów i zapisywanie struktur muzycznych

Uczeń:

- rozpoznaje metrum dyktanda, dwu- ,trzy - ,cztero- ,pięcio- ,sześciomiarowego,
- uzupełnia brakujące fragmenty melodii lub rytmu w dyktandzie jedno- i dwugłosowym,
- potrafi wskazać w ćwiczeniach fragment melodii lub rytmu wykonany przez nauczyciela,
- umie korygować błędy w melodii lub rytmie,
- potrafi uszeregować prawidłowo takty wysłuchanej melodii lub rytmu,
- potrafi zapisać jednogłosowe dyktando melodyczne (w kluczu wiolinowym i basowym) lub rytmiczne, również w wersji dyktanda pamięciowego,

- zapisuje temat utworu muzycznego,
- zapisuje jeden z głosów ćwiczenia dwugłosowego,
- zapisuje dyktando dwugłosowe
- umie zapisać schemat rytmiczny melodii,

Kształcenie wrażliwości na barwę dźwięku

Uczeń:

- rozpoznaje wygląd i barwę dźwięku instrumentów zastosowanych w ćwiczeniach i dyktandach.
- rozpoznaje barwy poszczególnych rodzajów głosu ludzkiego,
- rozpoznaje i określa fakturę w utworach i ćwiczeniach solfeżowych,
- rozpoznaje i określa formę wariacji, cechy polskich tańców narodowych.

Przewidywane osiągnięcia uczniów po ukończeniu klasy IV cyklu czteroletniego

Wiadomości teoretyczne

Uczeń:

- zna gamy durowe i molowe w odmianach do pięciu znaków przykluczowych,
- zna i rozumie pojęcie pokrewieństwa kwintowego i równoległości gam durowych i molowych do siedmiu znaków,
- zna znaki przykluczowe gam do siedmiu znaków,
- zna budowę pentatoniki, skal modalnych,
- potrafi zbudować interwały gamowłaściwe w poznanych tonacjach,
- zna interwały charakterystyczne i ich rozwiązania(4zw,5zmn,2zw,7zmn),
- zna interwały złożone,
- potrafi zbudować triadę harmoniczną w poznanych tonacjach,
- zna budowę kadencji doskonałej, wielkiej doskonałej, plagalnej, zwodniczej, zawieszonej,
- potrafi zbudować trójdźwięki dur i moll w postaciach, zwiększone i zmniejszone w postaci zasadniczej od każdego dźwięku,
- umie zbudować dominantę septymową w postaciach z rozwiązaniem na tonikę,
- zna pojęcie dominanty nonowej w postaci zasadniczej z rozwiązaniem na tonikę,
- zna pojęcie polimetrii, muzyki ataktowej,
- potrafi grupować wartości rytmiczne.

Umiejętności muzyczne

Intonowanie i rozpoznawanie melodycznych struktur gamowych, interwałowych i akordowych

Uczeń:

- potrafi śpiewać poznane gamy durowe i molowe w odmianach nazwami literowymi i solmizacyjnymi w różnych wartościach i rytmizowanych z zastosowaniem znanych wartości, grup i synkop,
- śpiewa gamy durowe i molowe do czterech znaków od różnych stopni, w górę lub w dół,
- śpiewa skale modalne,
- intonuje, powtarza głosem i rozpoznaje interwały proste w poznanych tonacjach lub w oderwaniu od tonacji, w górę i w dół,
- śpiewa tryton z rozwiązaniem w tonacjach do pięciu znaków,
- rozpoznaje interwałów złożonych ze słuchu,
- śpiewa i rozpoznaje rozłożone trójdźwięki triady we wszystkich postaciach w tonacjach do pięciu znaków,
- śpiewa i rozpoznaje wszystkie rodzaje trójdźwięku w górę i w dół, w oderwaniu od tonacji,
- śpiewa dominantę septymową w postaciach z rozwiązaniem w tonacjach do pięciu znaków lub w oderwaniu od tonacji,
- śpiewa dominantę nonową z rozwiązaniem na tonikę w tonacjach do pięciu znaków,
- śpiewa progresje jednotaktowe wstępujące i zstępujące od kolejnych stopni gamy,
- rozpoznaje progresje w wykonywanych ćwiczeniach solfeżowych i słuchanych utworach.

Intonowanie i rozpoznawanie harmonicznych struktur gamowych, interwałowych i akordowych

Uczeń:

- powtarza głosem i rozpoznaje interwały proste,
- śpiewa interwały proste w dwóch grupach uczniów,
- śpiewa w dwugłosie tryton z rozwiązaniem w poznanych tonacjach
- śpiewa cztery rodzaje trójdźwięków we wszystkich postaciach, w trzech grupach uczniów,
- śpiewa i rozpoznaje trójdźwięk zwiększony i zmniejszony w układzie skupionym,
- śpiewa i rozpoznaje dominantę septymową w postaciach i nonową w postaci zasadniczej,
- śpiewa proste konstrukcje harmoniczne z zastosowaniem trójdźwięków na I,IV,V i VI st. oraz dominanty septymowej i nonowej,
- rozpoznaje kadencje grane przez nauczyciela,
- gra prosty akompaniament do odpowiednio dobranych melodii,
- określa funkcje harmoniczne w utworach(T,S,D) ..

Czytanie nut głosem

Uczeń:

- realizuje ćwiczenia jednogłosowe w poznanych tonacjach solmizacją, literami z taktowaniem lub stukaniem jednostki metrycznej, również z tekstem, w tonacjach do pięciu znaków oraz wykraczające poza system dur-moll,
- wykonuje ćwiczenia oparte na pentatonice i skalach modalnych
- wykonuje ćwiczenia jednogłosowe z transpozycją,
- realizuje ćwiczenia dwugłosowe z towarzyszeniem głosu na instrumencie, odtwarzanego z nagrania, ze stukaniem II głosu lub w dwóch grupach uczniów,
- śpiewa kanony dwugłosowe i trzygłosowe, czterogłosowe, piosenki jedno- lub dwugłosowe, również z towarzyszeniem harmonicznym granym przez nauczyciela,
- umie czytać pionowo konstrukcje dwugłosowe, trzygłosowe w jednakowych wartościach rytmicznych,
- wykonuje jednogłosowe ćwiczenia rytmiczne klaskaniem, stukaniem, tataizacją, na instrumencie perkusyjnym,
- realizuje dwugłosowe ćwiczenia rytmiczne w grupach uczniów lub samodzielnie,
- wykonuje ćwiczenia melodyczno-rytmiczne i rytmiczne z ostinato rytmicznym,
- realizuje ćwiczenia rytmiczne trzygłosowe i ćwiczenia melodyczno-rytmiczne trzygłosowe(jeden głos śpiewany i dwa stukane).

Analiza sluchowa, korekta błędów i zapisywanie struktur muzycznych

Uczeń:

- rozpoznaje metrum
- uzupełnia brakujące fragmenty melodii lub rytmu w dyktandzie jedno- i dwugłosowym, granym przez nauczyciela lub odtwarzanym z nagrań,
- umie korygować błędy w melodii lub rytmie, w ćwiczeniu jedno-,dwugłosowym, z towarzyszeniem harmonicznym,
- potrafi uszeregować prawidłowo takty wysłuchanej melodii lub rytmu,
- potrafi zapisać jednogłosowe dyktando melodyczne (w kluczu wiolinowym i basowym) lub rytmiczne, również w wersji dyktanda pamięciowego,

- zapisuje temat utworu muzycznego,
- zapisuje dyktando dwugłosowe
- umie zapisać schemat rytmiczny melodii,
- potrafi zapisać melodię z towarzyszeniem ostinata rytmicznego.

Kształcenie wrażliwości na barwę dźwięku

Uczeń:

- rozpoznaje wygląd i barwę dźwięku instrumentów zastosowanych w ćwiczeniach i dyktandach.
- rozpoznaje barwy poszczególnych rodzajów głosu ludzkiego,
- rozpoznaje i określa fakturę w utworach i ćwiczeniach solfeżowych,
- rozpoznaje cechy stylistyczne utworów z literatury muzycznej epok muzycznych: średniowiecza, renesansu, baroku, klasycyzmu, romantyzmu, neoromantyzmu i muzyki współczesnej.

Kryteria oceniania osiągnięć ucznia

Ocena osiągnięć ucznia powinna uwzględniać:

- poziom uzdolnień muzycznych,
- aktywność i zaangażowanie podczas lekcji,
- rozwój umiejętności,
- wiedzę z teorii muzyki,
- umiejętności oceniane na podstawie zadań i sprawdzianów pisemnych.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- ma bardzo dobry słuch muzyczny,
- posiada wiedzę z teorii muzyki wykraczającą poza obowiązujący zakres,
- potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę w ćwiczeniach i zdaniach muzycznych w 100% oraz w zadaniach dodatkowych,
- wykonuje zdania muzyczne wykraczające poza obowiązujący materiał określony dla danej klasy
- wykazuje autentyczny rozwój i zainteresowanie przedmiotem.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- ma bardzo dobry słuch muzyczny,
- posiada wiedzę z teorii muzyki określony dla danej klasy,
- potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę w ćwiczeniach i zadaniach muzycznych w 100%,
- wykazuje autentyczny rozwój.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- ma dobry słuch muzyczny,
- w sposób dobry opanował zagadnienia z teorii muzyki,
- potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę w ćwiczeniach i zadaniach muzycznych w 75%

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- ma wystarczająco dobry słuch muzyczny,
- w sposób dostateczny opanował zagadnienia z teorii muzyki,
- potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę w ćwiczeniach i zadaniach muzycznych w 50% tj. w stopniu umożliwiającym kontynuowanie dalszej nauki.

Pozostałe oceny otrzymują uczniowie, którzy nie spełniają warunków do otrzymania oceny dostatecznej, a tym samym promocji do następnej klasy. W sposób szczególny należy podkreślić, iż zajęcia rytmiki, kształcenia słuchu i audycji muzycznych, to zajęcia praktyczne. Ogromnie ważna więc jest obecność ucznia na wszystkich zajęciach. W przypadku nieobecności należy dowiedzieć się o czym była mowa na lekcji i w miarę możliwości przyswoić przerobiony materiał oraz wykonać zadania domowe. Nieobecność na zajęciach należy usprawiedliwić na piśmie. W przypadku licznych nieobecności (30 % i więcej) czy braku ocen składowych, nauczyciel ma prawo nie klasyfikować ucznia w pierwszym semestrze. Materiał pierwszego semestru uczeń ma obowiązek zaliczyć w drugim semestrze aby otrzymać promocję do następnej klasy.

Należy przygotowywać zadania domowe zadawane przez nauczyciela. W semestrze można zgłosić dwukrotnie brak przygotowania do zajęć przed ich rozpoczęciem – to zostaje zaznaczone kropką lub minusem. Każdorazowy kolejny brak przygotowania oznacza ocenę niedostateczną. Sprawdziany – zapowiadane z minimum dwutygodniowym wyprzedzeniem. Nieobecność na sprawdzianie powoduje, że należy go napisać podczas pierwszej obecności – odbywa się to przed lub po lekcji, nie w trakcie. Zaległy sprawdzian należy napisać w ciągu dwóch tygodni. Zaniechanie będzie skutkowało oceną niedostateczną. Kartkówki niezapowiedziane – z materiału ostatnich dwóch tygodni. Można poprawić podobnie jak sprawdzian. Kartkówki zapowiedziane bez możliwości poprawy. Wszelkie ćwiczenia słuchowe na ocenę nie wymagają zapowiedzi.